PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA POWIETRZNEGO

(nalot, ostrzał rakietowy, drony, samoloty bojowe, bomby, pociski, materiały spadające z powietrza)

w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 1 w Leżajsku

I Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz.119).
- Wytyczne Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w zakresie postępowania ludności cywilnej w sytuacjach zagrożenia atakiem powietrznym.

II Cel procedury:

Celem procedury jest zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa uczniów, nauczycieli oraz pracowników szkoły w przypadku zaistnienia bezpośredniego zagrożenia atakiem powietrznym z wykorzystaniem dronów, rakiet, samolotów lub innych środków. Procedura określa sposób natychmiastowego reagowania, minimalizowania ryzyka oraz współpracy z odpowiednimi służbami ratowniczymi i organami administracji publicznej.

III Zakres stosowania:

Procedura obowiązuje:
- wszystkich uczniów szkoły,
- wszystkich nauczycieli i wychowawców,
- pracowników administracji i obsługi szkoły,
- dyrektora szkoły i jego zastępców.

Obowiązuje zarówno podczas zajęć lekcyjnych, przerw, jak i w trakcie organizowanych imprez szkolnych na terenie placówki.

IV Definicje:

- Atak powietrzny – działania militarne polegające na użyciu środków napadu powietrznego (drony, rakiety, bomby lotnicze, ostrzał z samolotów).
- Ewakuacja wewnętrzna – przemieszczenie osób do najbezpieczniejszych pomieszczeń w budynku szkoły (np. piwnice, schrony, pomieszczenia bez okien).
- Alarm powietrzny – sygnał dźwiękowy lub komunikat służb ostrzegających o bezpośrednim zagrożeniu atakiem z powietrza. Ogłoszenie alarmu: modulowany dźwięk syreny przez 3 minuty, odwołanie: ciągły dźwięk syreny przez 3 minuty.
- Punkt Ewakuacyjny – miejsce doraźnego schronienia (piwnica – szatnia budynku dydaktycznego, korytarz hali sportowej)

V Odpowiedzialność:

Dyrektor Zespołu – kieruje działaniami, podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury, utrzymuje kontakt ze służbami ratowniczymi i organami administracyjnymi. Posiada aktualną listę kontaktów awaryjnych (służby, rodzice/opiekunowie,
organ prowadzący).
Nauczyciele i wychowawcy – odpowiedzialni za bezpieczne i szybkie przeprowadzenie uczniów do wyznaczonych miejsc schronienia, utrzymanie, dyscypliny, uspokajanie podopiecznych.
Pracownicy obsługi – wspierają działania ewakuacyjne, zabezpieczają budynek, odłączają media w razie potrzeby,
Uczniowie/ dzieci – zobowiązani są do podporządkowania się poleceniom nauczycieli i wychowawców, zachowania spokoju i przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

VI Sposób postępowania / Opis procedury:

Otrzymanie informacji o zagrożeniu:

- Informacja może pochodzić z systemu alarmowania ludności, RCB, Policji, Straży Pożarnej, Obrony Cywilnej, Urzędu Miasta, Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.
- Po odebraniu sygnału dyrektor lub wyznaczona osoba uruchamia szkolny system alarmowy (syrena alarmowa – dźwięk przerywany) lub w sytuacji braku prądu sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego, z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. np.: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm Zagrożenie z powietrza! Rozpocząć ewakuację! Proszę kierować się do szatni szkolnej".

Postępowanie w przypadku zestrzelenia/uderzenia w rejonie budynku lub bezpośredniego uderzenia:

1. Jeżeli w budynku znajdują się osoby ranne – należy niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy oraz wezwać pogotowie ratunkowe.

2. Jeżeli struktura budynku jest zagrożona (dym, pożar, zawalenie konstrukcji) – dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z planem ewakuacji na wyznaczone miejsce zbiórki poza budynkiem.

3. Podczas ewakuacji należy:
- trzymać się wyznaczonych tras,
- nie korzystać z telefonów komórkowych,
- pomagać osobom wymagającym wsparcia (dzieciom młodszym, osobom z niepełnosprawnościami, rannym).

VII Natychmiastowe działania po ogłoszeniu alarmu:

1. Przerwanie lekcji:

- nauczyciele natychmiast przerywają prowadzone zajęcia;
- wyłączają urządzenia mogące rozpraszać uwagę (komputery, radia, głośniki, mikrofony oraz – jeżeli to możliwe – telefony);

2. Formowanie grupy:

- nauczyciele wydają polecenie szybkiego ustawienia się uczniów w rzędzie.

3. Bezpieczeństwo:

- zabrania się podchodzenia do okien, drzwi i wyjść ewakuacyjnych od strony zagrożenia. Okna są szczególnie niebezpieczne – należy odejść jak najdalej.

4. Przemieszczenie się do bezpiecznych miejsc:

- grupy pod opieką nauczycieli kierują się schodami w stronę Tymczasowego Miejsca ewakuacji (sutereny budynku dydaktycznego);
- uczniowie przebywający w hali sportowej pod opieką nauczycieli zajmują miejsca w korytarzu budynku;
- nauczyciele prowadzą uczniów w rzędzie i sprowadzają grupy do wyznaczonych pomieszczeń.

5. Przyjęcie postawy ochronnej:

- Uczniowie i nauczyciele zajmują miejsca jak najdalej od okien, szyb i drzwi zewnętrznych.
- Uczniowie przyjmują postawę ochronną: zejście jak najniżej, przykucnięcie, osłonięcie głowy rękami.
- Należy zatkać uszy i lekko otworzyć usta – to zabezpiecza przed falą uderzeniową i chroni słuch oraz płuca.
- Należy wytrzymać w bezruchu i pozostać spokojnym, dopóki nie nastanie cisza przez co najmniej 10 minut. Drugi nalot bywa najgroźniejszy – cisza po pierwszej eksplozji może być pułapką.
6. Wsparcie psychiczne:

- Nauczyciele monitorują stan psychiczny uczniów.
- Unikają paniki, mówią spokojnym tonem i podtrzymują poczucie bezpieczeństwa.

VIII Tymczasowe punkty ewakuacji

Piwnica w budynku dydaktycznym (wszystkie pomieszczenia i korytarze) – wszyscy uczniowie i dzieci, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni znajdujący się w budynku.

Korytarz w budynku hali sportowej – uczniowie i dzieci, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni przebywający w hali.

Na korytarzu dolnym i górnym w budynku dydaktycznym oraz w korytarzu hali znajduje się plan ewakuacji oraz wskazane miejsce zbiórki po ewakuacji.

IX Zabezpieczenie budynku:

Działania pracowników obsługi:
- Pracownicy obsługi zamykają okna, odłączają instalacje gazowe i elektryczne, jeśli istnieje ryzyko pożaru lub uszkodzeń.
- Drzwi i okna są zamykane i zabezpieczane, zasłony i żaluzje opuszczone.
- Materiały zabezpieczające okna w Tymczasowych Punktach Ewakuacji znajdują się w pomieszczeniach zlokalizowanych pod schodami w szatniach głównych Pawilonu A i Pawilonu B oraz w piwnicy Pawilonu C (oznaczonej
napisem „Magazyn").
- Należy zabrać ze sobą rzeczy osobiste oraz plecak ewakuacyjny.

X Zachowanie w trakcie ataku:

Po zejściu do Tymczasowych Punktów Ewakuacyjnych:
- Uczniowie zajmują pozycję siedzącą przy ścianach wewnętrznych osłaniając głowę rękami.
- Nauczyciele prowadzą kontrolę obecności i informują dyrektora o stanie grup.
- Nauczyciel sprawdza, czy każde dziecko ma na sobie buty. Koniecznie należy mieć obuwie – odłamki szkła mogą powodować głębokie rany stóp.
- Należy zachować ciszę, wyłączyć telefony komórkowe.

XI Komunikacja i współpraca zewnętrzna:

- Dyrektor szkoły lub wyznaczony pracownik pozostaje w kontakcie ze służbami ratunkowymi.

XII Po zakończeniu alarmu:

- Nauczyciele przeprowadzają kontrolę obecności i stanu zdrowia uczniów. Udzielają wsparcia psychologicznego oraz pierwszej pomocy przedmedycznej potrzebującym.
- W przypadku osób poszkodowanych wzywa się pomoc medyczną, a zdarzenie dokumentuje.
- Dyrektor, po konsultacji z odpowiednimi służbami, podejmuje decyzję o powrocie uczniów do klas lub ewentualnej ewakuacji budynku.
- W przypadku powrotu uczniów do klas, nauczyciele i pracownicy szkoły dokonują wstępnej oceny stanu budynku, zwracając uwagę na ewentualne uszkodzenia okien, dróg ewakuacyjnych i ciągów komunikacyjnych.
- W przypadku podjęcia decyzji o ewakuacji, wszyscy pracownicy szkoły postępują zgodnie z procedurą ewakuacji kierując się do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych w stronę placu ewakuacyjnego.
- Zabrania się samowolnego opuszczania szkoły przez uczniów!
- Kontakt z rodzicami - w sprawie odbioru dzieci: poprzez SMS, dziennik elektroniczny, sekretariat szkoły.
- Należy zorganizować bezpieczne miejsce odbioru dzieci przez rodziców lub opiekunów prawnych – wyłącznie po ich uprzedniej identyfikacji.
- Po zakończeniu alarmu dyrektor sporządza raport z przebiegu zdarzenia, organizuje wsparcie psychologiczne dla uczniów i kadry.

XIII Rola i odpowiedzialność pracowników w przypadku zagrożenia powietrznego (nalot, ostrzał rakietowy, drony, samoloty bojowe, bomby, pociski, materiały spadające z powietrza):

Stanowisko	rola	działanie
Dyrektor zespołu	Kierownik akcji	- Ogłasza alarm i przekazuje komunikaty służb. - Koordynuje działania całej szkoły. - Utrzymuje kontakt z organem prowadzącym i służbami ratunkowymi
Zastępca dyrektora/ wyznaczona osoba	Zastępstwo kierownika akcji	- Przejmuje obowiązki dyrektora w razie jego nieobecności. - Nadzoruje wykonywanie procedur w poszczególnych częściach budynku.

Nauczyciele	Opiekunowie uczniów	- Przerywają zajęcia i przeprowadzają uczniów do wyznaczonych miejsc schronienia. - Uspokajają dzieci, pilnują dyscypliny. - Sprawdzają obecność przed i po alarmie. - Udzielają podstawowej pomocy poszkodowanym.
Pedagog / psycholog szkolny	Wsparcie psychiczne	- Wspiera dzieci i personel w sytuacji stresowej. - Organizuje pomoc psychologiczną po zakończeniu zagrożenia.
Sekretarz zespołu	Łączność i dokumentacja	- Utrzymuje kontakt telefoniczny z rodzicami i służbami (zgodnie z poleceniem dyrektora). - Prowadzi dokumentację przebiegu zdarzenia.
Pracownicy obsługi	Zabezpieczenie budynku	- Zamykają okna, drzwi, odcinają media (gaz, prąd, woda – jeśli czas pozwala). - Pomagają w kierowaniu ruchem uczniów. - Otwierają i zabezpieczają pomieszczenia schronienia.
pracownicy stołówki	Wsparcie logistyczne	- W razie potrzeby zabezpieczają wodę i podstawowe środki dla osób w schronieniu.
Wyznaczeni pracownicy przeszkoleni w udzielaniu pierwszej pomocy	Opieka medyczna	- Udziela pierwszej pomocy i ocenia obrażenia poszkodowanych. - Współpracuje ze służbami medycznymi podczas udzielania pomocy. - Organizuje miejsce dla osób wymagających opieki do czasu przyjazdu ratowników.

XIV Dokumentacja:

- Protokół z przebiegu zdarzenia sporządzony przez dyrektora szkoły.
- Raport nauczycieli dotyczący przebiegu ewakuacji wewnętrznej oraz liczby uczniów w grupach.
- Dokumentacja ćwiczeń ewakuacyjnych.

XV Postanowienia końcowe:

- Procedura wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez dyrektora zespołu
- Procedura podlega aktualizacji każdorazowo w przypadku zmiany obowiązujących przepisów prawa lub wydania nowych wytycznych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB).
- Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do zapoznania się z niniejszą procedurą oraz potwierdzenia tego faktu podpisem .
- Należy przeprowadzać regularne ćwiczenia zagrożeń powietrznych (co najmniej raz w roku; dodatkowe – przy zmianach procedur).
- Uczyć uczniów i kadrę rozpoznawania sygnałów alarmowych, podstawowego zachowania w sytuacjach zagrożenia.
- Informować rodziców o procedurach ewakuacyjnych w przypadku różnych zagrożeń– folder informacyjny, spotkania z rodzicami.

XVI Najważniejsze zasady zachowania w przypadku ataku z powietrza:

1. Nie trać czasu na zastanawianie się – jeśli słyszysz niski, jednostajny dźwięk, działaj natychmiast. Dron może znaleźć się nad twoim domem w ciągu pół minuty.
2. Nie nagrywaj zdarzenia – żadne nagranie nie jest warte życia, a odłamki zabijają.
3. Odejdź od okien – szkło staje się śmiertelnym odłamkiem. Najlepiej udać się w głąb mieszkania.
3. Zasada dwóch ścian – pomiędzy tobą a ulicą powinny być co najmniej dwie ściany nośne. Łazienka bez okien lub korytarz to najlepsze miejsce.
4. Padnij na podłogę i osłoń głowę rękami – odłamki lecą po łuku, a nisko przy ziemi ryzyko jest mniejsze.
5. Na zewnątrz szukaj betonu lub zagłębienia terenu – krzewy czy płot nie dają żadnej ochrony. Jeśli nie ma schronienia, padnij na ziemię.
6. W samochodzie wyłącz światła i silnik, a następnie opuść pojazd – najlepiej ukryć się w podziemnym przejściu lub za betonową osłoną. Brak ruchu i światła zmniejsza ryzyko wykrycia.
7. Zatkaj uszy i otwórz usta – to chroni przed falą uderzeniową, mogącą uszkodzić słuch i płuca.
8. Nie ruszaj się przez minimum 10 minut po eksplozji – cisza po pierwszym uderzeniu bywa pułapką, często następuje kolejny atak.
9. Przekaż wiedzę innym – każda osoba przygotowana to większe szanse przetrwania.
10. W razie znalezienia szczątków drona należy natychmiast poinformować służby i nie zbliżać się do obiektu.

Podsumowanie:
1. Atak powietrzny to atak przeprowadzany z użyciem statków powietrznych celem dokonania zniszczenia.
2. Ogłoszenie alarmu: modulowany dźwięk syreny przez 3 minuty, odwołanie: ciągły dźwięk syreny przez 3 minuty.
3. Po ogłoszeniu alarmu najszybciej udajemy się do schronu lub miejsca ukrycia.

Załącznik nr 1:

Plan wdrożenia procedury postępowania w przypadku zagrożenia powietrznego

Etap	Działania	Odpowiedzialni	Termin / Częstotliwość
1	Zatwierdzenie procedury - Zatwierdzenie procedury przez dyrektora. - Przekazanie pracownikom. - Podpisane potwierdzenia zapoznania się.	Dyrektor	Do 7 dni od przyjęcia dokumentu
2	Zapoznanie uczniów i rodziców - Omówienie procedury na godzinach wychowawczych. - Informacja w dzienniku elektronicznym. - Spotkania z rodzicami.	Wychowawcy, Dyrekcja	Do 14 dni od zatwierdzenia
3	Szkolenie pracowników - Instruktaż dla nauczycieli. - Szkolenie obsługii administracji (zabezpieczanie budynku, przygotowanie TPE). - Powtórka z pierwszej pomocy.	Dyrektor, pracownicy BHP, wyznaczeni nauczyciele	Raz w roku + przy zmianach kadrowych
4	Przygotowanie szkoły - Oznaczenie dróg dojścia do TPE. - Sprawdzenie piwnic i szatni. - Wyposażenie (apteczki, latarki, woda, materiały ochronne).	Dyrektor, pracownicy obsługi	Do 30 dni od zatwierdzenia procedury
5	Ćwiczenia próbne - Próbna ewakuacja wewnętrzna. - Ćwiczenie ustawiania się w rzędzie, przejścia do TPEi przyjmowania postawy ochronnej. - Sporządzenie raportu.	Dyrektor, nauczyciele, pracownicy obsługi	Raz w roku (obowiązkowo) + dodatkowo przy zmianach procedury
6	Monitorowanie i doskonalenie - Analiza przebiegu ćwiczeń. - Aktualizacja list pracowników odpowiedzialnych. - Korekta procedury po zmianach prawa i wytycznych RCB.	Dyrektor	Na bieżąco